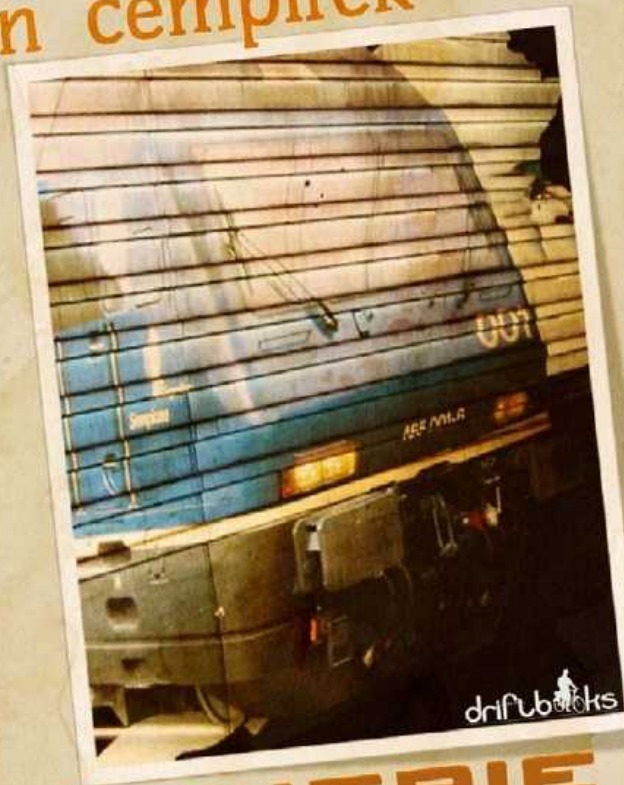

jan cempírek

driftbooks

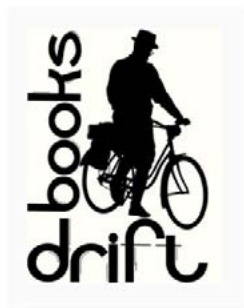
RAFINERIE

trainstory o přátelství a volnosti na kolejích...

Jan Cempírek

RAFINERIE

..trainstory o přátelství a volnosti na kolejích

Volary 2013

Vydalo

Nakladatelství Petr Čmerda - DriftBooks

Tolarova 355, Volary
jako e-knihu No. 6
rok vydání 2013
(pouze elektronické vydání)
www.driftbooks.eu

Konverze do elektronických formátů Lukáš Vik:
www.tvorbaeknih.cz

Databook.cz

odpovědný redaktor: Petr Čmerda
fotografie: Jiří S. Plachý
Jan Cempírek © 2005, 2013

ISBN 978-80-87741-15-3 (Formát PDF)
ISBN 978-80-87741-16-0 (Formát ePub)
ISBN 978-80-87741-17-7 (Formát MobiPocket)

Předmluva k e-vydání

Rafinerie

Román o muzikantech cestujících Evropou jsem začal psát jako svou soukromou ozvěnu několika měsíců, které jsem strávil po ukončení vysoké školy s odřeným saxofonem na nárožích hlavních měst, v kupé dálkových rychlíků i stopováním na okreskách různých států. Byla to krásná doba. Do seriózního zaměstnání se mi tehdy ještě nechtělo, zato lákaly dálky, svoboda a nedávno otevřené hranice. Byly to časy plné volnosti a cestování bez cíle. Zlaté devadesátky! A tehdy se začala rodit Rafinerie, kniha o trojici pouličních umělců. Její stvoření nebyl proslulý keruackový výdech na jeden zátah, od napsání úvodních slov až k uzavření poslední kapitoly uplynulo dlouhých sedm let. Román nakonec vyšel koncem června 2005 v pražském Labyrintu. Od té doby si žije svým životem a já ho pustil trochu z očí. Když však knížku nyní vypravuji znova do světa zásluhou nakladatelství DriftBooks, prolistoval jsem opět jejími stránkami a ... uvědomil si několik věcí.

Tou prvotní skutečností je úvaha nad tím, že časy se mění a knihu, kterou držíte v ruce neдрží dohromady knihařský klíč, ale procesory ve vaší čtečce. Což mě, jako milovníka starých časů vede k drobné skepsi, na druhou stranu se snažím být férový a přiznat e-trendu několik bodů k dobru. Ke knize se mohou přidat drobnosti, které by v tištěné formě byly navíc. Pár fotografií, texty, které se dříve nevešly a několik dalších bonusů včetně tohoto úvodu. Ale to je vlastně jen forma. Dnes nová, zítra všední. Zajímá mě spíše, co kniha sama? Jak se na ní podepsalo devět let, které uplynuly od její premiéry? A co nového k ní mohu dnes, zpětným pohledem, ještě říci? Kolik věcí přetrvalo a co naopak

devadesátek ... a hlavně aktéři příběhu. Co k nim povědět? K postavě saxofonisty Michala, francouzského fotografa Pierra a norské dívky Agnes... Jistě, ve skutečnosti sice neexistovali, ale to neznamená, že byli zcela vymyšleni. Jejich identity jsem vytvořil z několika mě známých buskerů (pouličních muzikantů), které jsem potkal při cestách Evropou, ale i později na muzikantských štacích v Austrálii a Novém Zélandu. Kdo ví, kde všichni ti lidé dnes jsou? I vševědoucí přítel Google cudně mlčí. Stopy po jejich životech zmizely a zůstaly jen otisky v příběhu Pierra, Michala a Agnes.

I další důležitou proprietu z knihy vzal čas... Ano, prostředek na mytí nádobí zvaný Speedospray (ve skutečnosti se jmenoval Biospray, ale řekněte sami, zní to pro lístkoměnce opravdu sexy?), jehož pomocí měnili v románu muzikanti trasy vypsané na vlakových jízdenkách. Na jednoduchý vynález přišli italští hipíci a v reálu fungoval spolehlivě až do poloviny devadesátých let. Ale dnes? Když na přelomu tisíciletí změnila železnice formuláře vlakových jízdenek, Speedospray se odebral na baskerské smetiště dějin. Navíc ani železnice sama o sobě již není pro muzikanty a batůžkáře tou hlavní pohyblivou branou k poznávání světa jako kdysi. V druhé dekádě jednadvacátého století i chudí studenti létají nízkonákladovými aerolinkami, mají vlastní ojetá auta a ... Evropa je celkově menší a bez hranic. Těžkopádná elegance nočních dálkových rychlíků byla již zřejmě definitivně vyměněna za pohodlí vlastní dopravy nebo rychlost leteckých spojů. Škoda, ale takový je svět.

Pomalů se dostávám ke konci knihy a dotírá neodbytná otázka. Zůstalo vůbec něco? Ale jistě, odpovídám si sám! Svobodomyslní kluci a holky stále hrají v centru Paříže na náměstíčku před Rafinerií – budovou Centre Pompidou a pak jdou vydělané drobáky utratit do přilehlých vináren. Také oni se chtějí milovat, cestovat a poznávat svět i sami sebe. Scéna kolem nich se možná postupem času trochu změnila, ale situace zůstávají. Co na tom, jestli si navzájem píší pohledy, jako

tomu bylo v časech Rafinerie, nebo si dávají zprávy na Facebooku? To vlastně vůbec nic neznamená.

Zavírám tedy knihu, vypínám čtečku. Román Rafinerie je posazený do devadesátých let. Ano. Ale i dnes jezdí po svých štacích pouliční muzikanti a prožívají své příběhy. Jestli si někde na letišti nebo ve sklopené sedačce svého auta rozsvítí ve chvíli pohody svou Kindle čtečku a začnou se do e-Rafinerie, bude mi velkým potěšením...

Jan Cempírek

V Českých Budějovicích 5. listopadu 2013

intro

Idioti!

Rvali se na perónu jako zvířata. Krev stříkala na všechny strany. Všichni jen civěli, hysterky pištěly. A policajti nikde. Jako vždycky. Než pak chlapi zase odvzdušnili všechny brzdy, nabrali jsme zpoždění. Dvacet minut! Ale co, do Malmö se ztráta snad dožene. V tomhle vlaku lidé stejně nechvátají. Jó, to cestující z göteborgské 384, ti jsou asi pěkně vytočení! Místo aby už utíkali z nádraží do práce, tvrdnou několik kilometrů před Oslem a čekají v odstavném kolejišti, až projedeme. No, ale snažím se, snažím. Tak do té práce přijdete o pár minut později, co se dá dělat? Vždyť už koneckonců váš vlak vidím, lidičky! A kdo dnes řídí, Steve, nebo Kriss? V tom lesknoucím se skle není možné rozpoznat obličeje. Že by Kriss? Měl bych mu co nejdříve oplatit porážku v šachu z minulé soboty. Je výtečný hráč, to se musí přiznat. Ale teď to vypadá spíš na Steva. Prej si našel nějakou ženskou z farmy na severu a bude se stěhovat do Levangeru. To bude určitě on – vyfasoval Göteborg na rozloučenou. Aspoň mu zatroubím na pozdrav. Kde jenom ten klakson mám...

A je to Kriss!

Matti Teraqe – čtyřiapadesátiletý strojvedoucí zpožděného expresu 382 z Osla do Malmö na okamžik obrátil svou pozornost na přístrojovou desku lokomotivy.

Zároveň s tím se událo i několik jiných věcí.

Agnes se sevřelo srdce, neboť výhled z okénka kupé překryl temný a zlověstný stín míjející lokomotivy.

Brýlatý průvodčí zmateně chňapl do prázdna.

Michal vhodil do záchodové mísy další zkrvavělý papírový kapesník.

A Pierre se odrazil k mohutnému skoku.

Tu nečekaně obrovitou horu železa řítící se na vedlejší koleji proti němu zaznamenal až o zlomek okamžiku později.

/.

Jaro toho roku stálo nějak tak za hovno. Když jsem se rozešel s K., byl jsem plnej nutkání na nic nečekat, sebrat se a zmizet nadobro pryč. A tak jsem se jednoho dne ocitnul na centrálním náměstí největšího města v zemi, ale bylo tam jakýsi mrtvo, nic z toho, co jsem hledal. Lidi chodili jen sem a tam, někdo kázal pod jezdeckou sochou k hloučku znuděnejch čumilů, jiní za pochodu hovořili, hlavy nosili vysoko v oblacích a přitom se toho dohromady moc nedělo. Nikdo si mne nevšímal, nikdo si vlastně nevšímal nikoho jinýho než sebe sama a přitom ten jarní vzduch tak neuvěřitelně lehce voněl, jako by se zatoulal odkudsi z dalek.

A pak jsem konečně v jednom baru sbalil temnou holku s obratně spletenými afrocopánky a když jsme se vedle sebe na druhý den probudili, tak ona nerozuměla mně a já zase jí, ale z posunků rukou a pár tuzemsko-francouzsky roztrhanejch slov jsem pochopil, že mě zve na výlet do Mnichova. Do dalekýho města, jež bylo najednou díky ní tak blízko.

A na to jsem čekal.

Na tu větu, co ke mně dolítla ústy cizí holky.

Vzal jsem batoh a kufřík se saxofonem, za dvacet minut jsme už stáli na nádraží, za další dvě hodiny nám salutovali celníci na hranicích sousedního státu a ten vospale odpolední vánek byl pořád takovej načechranej, vábíci a tajemnej jako sníh v dětským těžítku. A pak se už z oparu vylouplo hlavní mnichovský nádraží, temnice mi dala pusu, zmizela v davu a já tam zůstal stát mezi holuby a zřízenci kličkujícími na motorovejch vozejčcích po perónu, v kapse jsem měl jenom tu právě projetou jízdenku, jinak nic. A když jsem vyšel před nádražní halu, podíval se vzhůru na posmutnělou bavorskou oblohu, na který pluly mraky jak nečlebaní draci, tu jsem

se postavil u východu a vybalil svou odřenou altku. Za chvíli začaly padat do kufru první drobáky.

A to už jsem neměl vztek na zmizelou afroholku. Ten zmizel se stisknutím náustku a chutí bambusového plátku mezi rty.

Už jsem dokonce ani neměl pocit prázdného času. Neměl jsem ani hlad, ani žízeň, jenom jsem tam hrál, přivíral oči a saxofon zněl voprawdu dobře.

A přišel policajt a zeptal se, slušně, ale důrazně, jestli mám k hraní povolení, který jsem pochopitelně neměl.

Chlapík se trochu usmál a řekl, ať tedy táhnu a nedělám mu v revíru brajgl a že jestli trochu pohnu kostrou, stihnu úřední hodiny na radnici, kde se povolení vydává. „Je úplně grátis,“ dodal, když viděl, že se balím nepřiliš ochotně.

Ale pletl se.

Já neměl na spěch nikoli snad proto, že by se mi nechtělo jít platit povolení k hraní na ulici. To ne. Myslel jsem na zcela jiný věci. Sbíral jsem z futrálu kovový mince a přede mnou se objevila vidina celého volného, tak krásně svobodného večera. Na radnici můžu jít klidně až zejtra, řekl jsem si v duchu. Však mi neuteče.

Shrábnul jsem kováky rozpuštěný na letitým filcu saxofonového pouzdra a když jsem se na nádražních informacích doptal, kde je v okolí nejlevnější hostel, snadno jsem si spočítal, že mi z výdělku zbude nejen na přespání, ale i na pivo a nějakou dobrou večeři. Tak proč bych se honil na nějakou radnici? rozhodl jsem se definitivně a šel se ubytovat.

A večer jsem se zlíl se spolubydlícím Dánem v pivnici nedaleko dómu a zlíl jsem se jak ten dobytek. Nic nevadilo, že to byla jen taková ta turisticky nakaširovaná knajpa, kde pivo dávali do vohromnejch tupláků a servírky chodily v křiklavě pestrých krojích. Mně se tam líbilo. Protože ty tupláky byly potvrzením skutečnosti, že jsem vykročil ze svého starého světa, kterej jsem nechal kdesi za kopci, tam daleko.

A k našemu stolu si sedli i takoví dva slušníáci v šustákovým provedení – kluk byl docela v pohodě, ale ta jeho přítelkyně byla

už vod pohledu čůza, co kluka jen furt napomínala: „Honzí, nepij tolik!“ a „Honzí, stačíme si ještě v pekařství koupit housku?“ a ten Honzí byl trpělivej, moc nemluvil, ucucával jedno povolený pívó a jeho oči přitom s námi komunikovaly a prosily o pomoc.

Pak si ta holka objednala colu. Když se napila, tvář jí zbrunátněla, vytřeštila pohled kamsi daleko před sebe, oční bulvy jí vyhřezly z důlků, tvář zrudla, pak zbělela a zase zrudla a Dán se instinktivně přikrčil, protože očekával, že na něj za okamžik vyprskne dávka zpěněného nápoje. Ale nakonec to šustáková ustála. Kůže na lících jí povolila, tvář splaskla a ona s hlasitým polknutím zaskučela: „To bylo bublinek!“

A protože Honzí pořád nic neříkal a neprojevoval o zažehnanou colovou explozi pražádný zájem, šustáková pravila znovu a tentokrát důrazněji: „Povídám – to bylo bublinek! To u nás by se stát nemohlo!“ a na to se už Honzí chytil a povídá: „Jak, nemohlo? Jako že by u nás nemohlo být v cole tolik bublinek?“ a od partnerky se mu dostalo odpovědi: „Jasně že ne. U nás jim to totiž projde. Že můžou šidit! Ale tady si málo bublinek nelajznou. Tady – ne!“ a Honzí řekl: „Aha.“

A Dán to chtěl přeložit, ale já raději vobjednal další pívá, pro sebe, Dána i pro Honzího, kterej se na mě vděčně podíval. A pak jsme lili a lili, už jsi jen pamatuju, jak jsme s Mathiewem – tak se ten Dán jmenoval – tak jak jsme s tím Mathiewem táhli nočním Mnichovem, vohcávali nějakěj roh a já mu říkal – „Ty Dáne jeden vožralej“ a von mě opravoval, že není z Dánska, ale že je z Faerskej vostrovů, což sice patří pod Dánsko, ale Dánsko to vlastně není a že zejtra jede do Paříže, ať jedu s ním a to jsem řekl, že klidně, aspoň nebudu muset na radnici pro povolení k hraní.

A když jsme se vrátili do hostelu, tak už na našem pokoji byly obsazený i předtím volný postele a když se zhaslo, na palandě pod oknem začala jakási dvojice souložit a třebaže by mi to asi normálně bylo jedno, v tuhle chvíli mi to vadilo, protože tělo zmožený těmi tupláky nemohlo stále zabrat.

Převaloval jsem se z boku na bok, říkal si v duchu, jak je to skvělý, že jsem se ocitnul tady a hned jsem zase nadával, že s takovejma nadřzenejma spolunocležníkama to fakt nejde vydržet.

Ale protože Mathiew i ostatní spali jak zařezaní, tak jsem neprudil a nechal ty dva, ať si to tam řeší. Ale nebavili mě.

Usnul jsem až k ránu, když se na obloze objevily první světlý pásy přicházejícího dne.

Zdálo se mi, že spím sotva půl hodiny, když mě někdo tahal za rameno.

Byl to Mathiew a povídá: „Hele, za hodinu nám jede vlak, jestli ho chceme stihnout, tak máme co dělat,“ a já se nemohl probrat a řekl jsem: „Jakej vlak?“ a Faeřan povídá: „No přeci rychlík do Paříže, včera jsme se domlouvali, ty snad nevíš?“

To už jsem si matně vzpomínal, a tak jsem jenom zamručel: „Jo ten!“ a začal jsem slejzat z postele a rozhlížel jsem se přitom po pokoji, abych si prohlédl ty divoký šukálisty.

Mathiew můj pohled zaregistroval.

„Jestli hledáš ty dva, tak ti vypadli hned ráno, teď už je skoro jedna hodina po poledni,“ významně si ťuknul na hodinky.

A já zabručel, že sice tu dvojku opravdu hledám, ale mám závažnější problém – a tím jsou prachy. Protože něco jinýho je slibovat cestu, když je jeden pod parou, a něco jinýho pak je, když si má člověk skutečně koupit jízdenku, takže dneska budu muset ještě určitě zůstat v Mnichově a vydělávat.

Na Mathiewa to moc velkej dojem neudělalo. Jen se zeptal, kolik peněz dám dohromady.

Vysypal jsem na stolek drobasy, co mi zbyly ze včerejší hospody.

Mathiew je shrábnul do kapsy a řekl: „To stačí. Mám tady rezervní lístky, jeden z nich ti věnuju.“

A pak vytáhnul z batohu lahvičku s modrou kapalinou a nápísem SpeedoSpray. Z druhý kapsy vyňal paklík použitejch mezinárodních vlakovejch jízdenek, dvě oddělil, zbytek uložil zpět do kapsičky

misku modré kapaliny, šálek vody a vobyčejnou vlakovou jízdenku, z který se mávnutím kouzelnýho proutku stane vstupenka kamkoli. A Faeran řekl, že se to naučil vod italskejšch hipíků, ať jsem v klidu, protože se jedná o ověřenejš a spolehlivejš cestovatejškej grif.

Pak začal čarovat a přitom mi vysvětloval, že ten sajrajt, kterým se smazávaj starý záznamy na jízdenkách, je ve skutečnosti úplně vobyčejnej roztok na mytí nádobí, co se dá koupit v každým krámu na rohu za pár šupů. „Zkrátka vymažeš z levně nakoupený jízdenky veškerý údaje a vypíšeš si novou trasu podle svých představ, třeba několik tisíc kilometrů dlouhou. Jestli chceš, pak ti trochu toho zázraku vodleju. Do začátků,“ nabízel lístkoměnc.

A když byly lístky do Paříže hotový a vysušený mezi stránkama tlustýho časopisu, tak se mě Mathiew zeptal, jestli je mi taky tak špatně jako jemu a já řekl, že jo, a on odpověděl, že zná na nádraží kantýnu Armády spásy, kde dávají zadarmíko polívku, a opravdu nám tam pak dali dvě vrchovatý porce dobrý gulášovky.

Snědli jsme ji na stojáka mezi různějma sockama a živlama a bylo mi neskutečně dobře.

Cejtil jsem, jak se žaludek zase uklidňuje, nohy se mi už nerozbíhaj a začal jsem se strašně těšit do Paříže, že tam to teprve rozjedu a tak vůbec. A ze samý radosti jsem si šel přidat ještě jeden talíř polívky a ta tlustá ženská za várnicí povídá: „Až zejtra, vy jste snad tady poprvé?“ a Mathiew se začal smát a mně nezbylo než vyklidit pole, ale ta polívka byla fakticky skvělá.

Vyšli jsme z oprejskanejšch dveří kantýny zpátky do nádražní haly, kde se mezi cestujícíma flákali holubi jak sloni. Na čtvrtým perónu už stál přistavenejš stříbromodrej expres francouzských drah, z okýnka na konci soupravy se vykláněla rozcuchaná hlava, rozhlížela se po hale a jakmile nás spatřila, začala volat: „Haló, tady, tady! Pojdte sem, máme tady místo! My jedeme taky do Paříže!“ a Mathiew do mě drbnul: „Hele, máme tady kámíka,“ a tak jsme si to zamířili k vagónu, odkud na nás tak radostně hýkal Honzí.

Vlak si to přehnal přes Německo, za okýnkem kupé se míhali cestující jak zrnka písku v přesýpacích hodinách. Honzí klimbal, jeho šušťáková kráska si četla jakýsi časopis a téměř by se zdálo, že už nic nebude bránit klidnému průběhu cesty, kdyby najednou Mathiew neožil a nesáhnul do úložního prostoru pro odřenéj batůžek. Z postranní kapsy vyndal malej sáček a řekl: „Tak – než přejedeme čáru, tohle musí zmizet. To bych vopravdu převážel nerad!“ a vysypal na stolek voňavou kopičku aromatickýho sena, který se zalesklo v zapadajícím slunci jak hromádka matnejch smaragdů.

Řekl jsem mu, že mi sice pořád není moc dobře, ale v tomhle mu rozhodně pomůžu.

Faeřan soustředěně a pečlivě odebral část materiálu, dal jej na malou kopičku, pak sáhl do náprsní kapsy a vyndal balení cigaretových papírků.

Na jeden z nich naskládal surovinu, papírek sroloval do tvaru trubičky a když konec hotový cigarety – byla baňatá, nešizená a pevná – zakončoval smotanou štopkou, drbla šušťáková do svého klimbajícího partnera a vypískla: „Honzííí – vidíš to? Voni budou fetovat!“

Honzí otevřel neochotně víčka.

„Co? Fetovat?“ promnul si rozespale oči a podíval se na Mathiewa, kterej si právě přikládal špeka k ústům. „Prosím tě, Lído. Vždyť si jen zapálí trávu.“

Šušťáková špitla: „No vždyť to říkám, budou tady fetovat. Marihuánu!“, ale Honzímu to bylo jedno. Něco zavrčel, stočil se na bok a zavřel oči za znamením, že tímto pro něj debata skončila. Jeho společnice ještě chtěla cosi dodat, ale nakonec to vzdala a stáhla se do sebe.

Mezitím Mathiew odkudsi vykouzlil malej stříbrnej zapalovač. Škrtl jím a plamen olízl vrcholek cigára. Uhnětená špička se zachvěla jak pupeční šňůra. Žhavě zrudla, pak zčernala a v příštím okamžiku vysublimovala do prostoru. Faeřan uklidil zapalovač do kapsy u kalhot.

Zavřel oči, zhluboka nasál vzduch skrz napěchovaný konopí, vrcholek jointa se na okamžik změnil v rozpálený uhlík, Mathiew odtáhl cigo od úst a zadržel dech.

Pak dlouze vyfoukl.

Dým vykreslil ve svitu umírajícího slunce bachratej šedivej balón, kterej se brzy rozplynul. „Prima zbožíčko,“ konstatoval spokojeně kuřák.

Po druhým nádechu mi slabě čadící cigaretu podal a s přimhouřenými víčky se věnoval svému prásku.

Kouř se z cigára linul jako průhlednej plazmatickej hádek, čaroval ve vzduchu zatáčky, esíčka a polokruhy, aby se nakonec rozplynul nejasno kde do nepostřehnutelný nicoty.

Černovlasá dívka opět ožila. „No jasně že fetujou. Feťáci to sou!“ vypadala upřímně zděšeně. „To je určitě marihuána, to – co kouří. Voni fetujou marihuánu!“

Její boyfriend však na ni prděl a dělal, že neslyší.

Dal jsem si dva prásky a poklepal přes uličku klimbajícího Honzího na koleno. Když otevřel oči, podával jsem mu rozkouřeného jointa. Koukal se na mě trochu vyděšeně a z úst mu vyklouzlo: „Jé, hele – von mi nabízí!“ ale přitom jako by nebyl zase tak překvapenej, nabízenou čoudící trubičku si vzal a pak řekl svý zkoprnělý šustákový: „Ale marihuána není prej žádná velká droga. To je jenom taková lepší cigareta.“

A ta holka, která na nás hleděla jak na zjevení z jiný planety, se už vzpamatovala a na Honzího vyprskla: „Prosím tě! Co ty víš o drogách? Jsou to jasný feťáci, na ně se stačí jenom podívat! Jeden větší zjev než druhěj. Nepůjdeme si sednout raději někam jinam?“ zkoušela to po dobrým.

Jenomže Honzí – ten Honzí, o kterým si myslela, že ho dokonala zná a kterej ji ničím nemůže překvapit – tak ten řekl: „A proč? Stejně jsem to někdy chtěl zkusit,“ pozdvihnul jointa do výše, usmál se a zahučel směrem k nám: „Díky! Thank you. Danke schön!“

Mathiew jenom kejvnul hlavou, soustředil se stále na zbytek svého prásku v plicích, až Honzímu dal taky na vědomí, že je to OK

a už jsem zavíral voči, abych k sobě pořádně mohl připustit ten můj vlastní dým, když tu šustáková definitivně vylítla, teď už jako dovopravdy rozzuřená vos.

„Vokamžitě mu to vrať!“ syčela. „Přeci nebudeš fetovat! Co když si něco uděláš? Co když z tý cigarety dostaneš AIDS?“ Vypadala úplně vyšinutě, sápala se po cígu a poslední větu se už ani nesnažila říkat potichu.

Kluk se ji pokusil uklidnit. „Hele – vidí nás tady někdo? Nevidí. Tak vo co ti de? Z týhle cigarety se přeci nemůže dostat AIDS?!“ řekl a jointa si přiložil k ústům.

„Jestli se toho dotkneš tak...“ vyhrkla holka, „... tak se s tebou rozejdu!“ Vyskočila ze sedadla.

Klukova ruka s kouřící trávou na zlomek sekundy poklesla.

„Prosím tě, Lído. Sedni si a nedělej tady divadlo.“

Šustáková stála nad sedadlem jako kamenná socha. Honzí se trochu předklonil, chytil ji za bundu a zatáhl. Klesla zpátky na svůj místo.

„No vidíš, že to jde, tak proč takový scény?“ řekl si spíš pro sebe kluk a ruka s jointem zase vyletěla směrem k ústům.

„Já tady nedělám žádný divadlo?! Já mám jenom vo tebe strach, aby se z tebe nestal feťák a...“, supěla spolčnice a očima hypnotizovala cestu tence kouřící vonné trubičky. „Dej pryč tu cigaretu!“

Neztrácel trpělivost. Ještě se stále nedostal k nadechnutí kouře. Ruka držící jointa se opět zastavila, ale už nepoklesla jako prve.

„Hele Lído, já to prostě chci zkusit, no. Vždyť nás tady nikdo nevidí, přeci. Proč to tedy nezkusit? A vůbec – zkus to se mnou!“

„Ty ses asi úplně zbláznil? To nestačí, že bude feťák z tebe, a ty ho chceš udělat ještě ze mě?! Jak jsem řekla – vrať mu to cigáro.“

„Nevrátím.“

„Dej mu ho!“

„Nedám!“

A najednou dívka vyrazila ze dveří a ještě než zmizela kdesi v hloubi chodbičky, zařvala: „Konec, to je konec, rozumíš!“ a byla pryč.

Kluk se zaraženě postavil, vyklonil se ze dveří kupé a zvolal za prchající dívkou: „Počkěj, co děláš? Počkěj!“

Ale na chodbičku se za ní nevydal.

Místo toho zavřel dveře, svezl se zpět do sedadla, omluvně pokrčil rameny a zahučel: „Kráva...“

Přišlo mi to vtipný, začal jsem se smát, ale kluk si toho ani nevšímal. Měl jiný starosti.

Konečně si vložil jointa mezi rty.

Zavřel oči a zhluboka natáhl.

V příštím okamžiku se rozkuckal a dým v několika obláčkích vylétl z úst ven.

Mathiew ho chytil za koleno. „Sleduj, kámo! Takhle... Takhle se to dělá...“, gestem předvedl správný držení marihuanové cigarety. „Takhle natáhneš vzduch, takhle držíš uvnitř a teprve po chvíli pustíš ven. Chápeš? Musíš cejtit, že to máš až úplně uvnitř. Někde úplně vzadu uvnitř. Jasný?“

Honzí snaživě odkýval hlavou, jako že smysl výkladu pochopil.

Podruhý natáhl kouř do plic, překonal ten okamžik, kdy se mu chtělo kašlat, místo toho se mu tváře nafoukly od heroického úsilí zadržet dech, čtvrt minuty, půl, na několika místech zrudlý kůže vyrazily bílé fleky podobný skvrnám na obličeji jeho holky při oněch colových bublinkách. Oči pouлил na Faeřana, pak na mě, ale hlavně směrem na Mathiewa – dělám to správně? tázal se tím pohledem. A teprve když po téměř minutovém zadržení dechu vyfouknul obláček namodralýho kouře, uvolnila se mimika jeho obličejových svalů, tvář se roztáhla do jasného úsměvu a mladý muž zvolal radostně: „Je to tam! Je to tam! Cítím to tam!“

A podal jointa Mathiewovi. Ten mu ale cigaretu vrátil.

„Ještě jednou! Dvakrát musíš. Žádný šizení...“

Honzí slastně nasál kouř podruhé.

Cesta je jen jedna – ta, kterou si zvolíte.

Na název knihy, kde jsem tuhle větu četl, si už nevzpomínám. Bylo mi tenkrát deset, možná jedenáct let. Ale zatímco jméno knihy jsem zapomněl, ten úryvek mi uvíznul v paměti. Časem jsem jej vzal za svůj. Jenom jsem si jeho text trochu upravil: Cesta je jen jedna – ta, na kterou vás dovedou cesty jiné.

Od té doby se možná datovalo můj uhranutí cestou. Někam jet, něco vidět, přátelit se s cizími lidmi a zase dál. Prostě jet.

A pak jsem se odhodlal. Vyrazil jsem. Sám, na víkend, zkusit, jaký to je. Skutečně pořádně opustit svůj domov.

Přijel jsem do prvního většího města za hranicema, postavil se na pěší zónu, s vědomím, že teď konečně stojím na začátku něčeho báječného, o čem jsem zatím jenom snil. Byl jsem nervózní, ale přitom úžasně spokojenej. Měl jsem v ruce saxofon, před sebou otevřenej futrál, kolem něhož plul anonymní dav, a já pak naslinil bambusovej plátek a začal hrát I'm just a poor Wayfaring Stranger a znělo to naprosto geniálně, tak, že jsem z toho byl úplně mimo, jak krásně může ságo znít, jakou akustiku může altce dodat to kmitající cimbuří hlav chodců.

A písnička pomalu končila a v tu chvíli se z davu oddělil jeden stín.

Chlápek, v dlouhým světlehnědým baloňáku, to byl.

Sáhnul do kapsy a aniž by se jen na chvilku zdržel, hodil mi na dno sametového pouzdra minci. Mou první vydělanou minci! Viděl jsem, jak skáče po mechový výplni, točí blýskavé piruety a pak se tlumeně rozpleskla na dně orlicí hledící k obloze.

A ten chlápek snad ještě ani nezmizel mezi ostatníma lidma, ale už jsem věděl, že tohle je vono. Že to, co jsem hledal, mám na dosah ruky. Že to funguje!

Ten den jsem si vydělal na večeři u Mac'Donalds a na pohodlněj nocleh v jednom malým hostelu. Tam jsem se večer sjel s nějakou partičkou Švédů, byli úžasní. A když jsem pozdě v noci usínal, říkal jsem si v duchu, že stojím na prahu splnění svejch dětskejšch přání.

Že tohle je ten život, kterej chci žít a žádněj jinej! Svobodnej život potulnýho hráče na saxofon, pro kterýho neexistují horizonty.

Cejtil jsem v sobě neuvěřitelnou energii.

A nebylo to jen tou večerní pijatikou! Kdyby mi tenkrát někdo řekl, že mám vyrvat z kořenů stoletej dub – dokázal bych to. Takovou jsem v sobě pociťoval nepřekonatelnou sílu!

Když jsem se tehdy vrátil domů, na setkání jsem každému vykládal to nádherný prozření. Považoval jsem téměř za povinnost šířit mezi kamarády evangelium cesty.

A kamarádi?

Poslouchali.

Pili svá piva, já se vykecával a oni pokyvovali hlavami.

Lákal jsem je, ať jedou příště se mnou. Nikdo se nepřidal.

Ale po mém následujícím návratu znovu poslouchali.

Avšak nikdy, ani později, se ke mně žádněj z nich nepřidal.

A já pochopil, že oni zkrátka nikdy nepojedou. Vždycky říkali: rádi bychom vypadli, ale nemáme prachy. Neumíme se domluvit jako ty. Nemáme tolik volnýho času, nikdo za nás nenakrmí psa a neudělá zkoušky ve škole.

Kecy.

Jenom kecy měli ti mí kamarádi!

Nikdy nebudou mít tolik peněz, aby jeli, nikdy neseženou nikoho na hlídání psa. Vždycky budou jen poslouchat a lemtat vodovou desítku.

Nechal jsem je bejt a už nikoho z nich nelákal.

Ostatně, přišel jsem osamělýmu cestování na chuť. Těch možností, co se přede mnou otevíralo, tý bezbřehý svobody!

Mý cesty byly stále delší, začaly se pro mě stávat drogou. Zatímco známí chodili pořád do těch samejch hospod, kde vedli nekonečný a mravenčí kydy, já objevoval jiné světy. A když jsem přišel zase mezi svý, poslouchali. Už nekejvali hlavami, ale jen poslouchali, a někteří u toho asi i snili.

Z toho jsem došel k zajímavýmu zjištění – já, Michal, jsem se pro ně stal jakousi podivnou nálepnou tušený touhy, symbolem jinýho

života. Lidi žijící představu druhé se stávají pro většinu davu jeho vlastnictvím. Holky mi lezly do postele, protože jsem byl zajímavý, a K. mi dala ultimátum, abych si vybral.

Buď ji, nebo – nebo co?

Nakonec si stejně vybrala sama. Poslední pojítko meých jednadvaceti let s rodným městečkem se rozplynulo. Sebral jsem ságo, sednul na vlak a vyrazil pryč. Rozhodnutej se dlouho nevrátit. Beztak to ode mě všichni čekali.

Zastavili jsme na hranicích. Ani se na nás nikdo nepřišel podívat, vlak se zase rozjel a nohy ztěžkly jak po zakletí do ebenového dřeva. Byly těžkopádný, skoro necitlivý, a přitom jsem jima podupával do spokojeného taktu. Věděl jsem, že v těch nohách mám báječněj a přesnej rytmus, daleko lepší a přesnější než kdykoli jindy za střízliva.

Od začátku kouření uběhly snad dvě nebo tři hodiny.

Netušil jsem přesně kolik, to zapříčinil zbytkovej alkohol a kyselina rozpuštěná v krvi, ale cejtil jsem, že už v tom zase lítám, nahoru, dolů a zpět do jakýchsi prudkých nezvládnutelných zákrut. A stále jsem podupával do rytmu kolejnicových pražců, smál jsem se, vlastně se všichni smáli, Mathiew tancoval, já se tlemil na tmavou vitrínu v okenním rámu a ten Honzí, ten kluk, kterej dnes poprvé okusil požehnání marihuanového kouře, ten jen stále rozhazoval rukama a volal: „To je dobré, to je dobré. Kurva, to je tak dobré!“

A já z něj měl najednou velkou radost.

Z jeho nadšení a toho pocitu volnosti, jenž z něho vyzařovala. Zalil celý kupíčko svým velkým svátkem a radostí, že je v cizí zemi, zakouší zakázaný ovoce, že poslal do hajzlu svoji psychopatickou partnerku a že může bejt jen sám sebou. A tak jsem se k němu naklonil a zařval do ucha: „No jasně, že je to dobrý, cos jinýho čekal?“

A von se ani nedivil těm decibelům, jenom nadšeně rozpažil a křičel: „To je vodvaz, co? To je vodvaz!“ a obrátil se na Mathiewa

Marihuána ist good!!!!“ začal poskakovať kolem tancujícího Faeřana, kterej se raději po chvilce posadil.

Zatáhnul jsem ještě důkladněji záclonky do chodbičky, zamknul dveře bezpečnostním zámekem, zul si boty a vybubnovával si na stehna stále ten takt, co to proboha může bejt za melodii, napadlo mě, tý se nejde zbavit, ale je přísná, proklatě přísná!

A přivřel jsem voči, poslouchal výkřiky toho kluka, řval stále dokola jak pominutej: „Dast ist parada!!! Superparada, das ist super classa!!!“ a najednou jsem pocítil závan chladnýho vzduchu, uslyšel svist otevíranýho okna a v okamžiku, kdy jsem zdvihnul víčka, spatřil jsem Honzího, jak se vrhá k podlaze na moje zutý sandály.

„Parada shoes!!!“ zatočil mi polapenou botou před vočima a než jsem stačil zareagovat, skočil i s ní k tomu oknu a chystal se botu vyhodit do tmy.

Ještě že Faeřan zafungoval jak vymrštěná pružina!

Sejmul kluka na zem, vyrval mu sandál z ruky a hodil ho po mně.

Honzímu to bylo úplně jedno.

Válel se po zasviněný podlaze, něco huhlal, pak mátožně vstal, rozhlídnul se po kupé po jiným předmětu, kterej by mu nahradil odebranou obuv, ale nespatrił nic, co by odpovídalo jeho představám. Kymácivě se opět složil k zemi, začal si ztěžka sundávat svou botu. A když mu nikdo nebránil a von si botu konečně zul, vstal, přistoupil k oknu a tu bílou tenisku, tu vlastní svítivě čistou tenisku vymrštil širokým obloukem do noční tmy.

„A jedéééé!“ vykřikl nadšeně, vyklonil se téměř polovinou těla z okýnka za botou.

Ta se na krátký okamžik zaleskla na pozadí půlnoční černoty a pak se propadla kamsi dozadu, Honzí se vykláněl čím dál tím víc, jenom aby líp viděl, a neustále řval: „Go go go go – teniska go go!!!“ A pak se vsoukal zpátky do kupé, začal si strhávat i druhou botu.

Podívali jsme se s Mathiewem na sebe, jestli něco uděláme, ale bylo jasné, že na Honzího kašleme.

Ten chvíli skákal mezi námi na jedný noze, otloukal se přitom mezi stěny kupička a konečně se mu podařilo zout i druhou

tenisku a bílá čína následovala do chladný noci svou předchůdkyni. Honzí ještě dlouhou chvíli stál u okýnka, zíral zpět do tmy, cosi nesrozumitelného křičel, až nakonec vyčerpaně stekl na sedadlo, blaženě se podíval na protější stěnu kupé kamsi skrz Mathiewa a spokojeně si pro sebe šeptal: „Das ist vodvaz. Das ist supervodvaz!“

A za okny se ze tmy vyloupila světla jakýhosi velkého města, Mathiew vstal, zavřel okno a smutně řekl: „Škoda, to už sme asi na předměstí Paříže.“ A rychlík vjel na nádraží, z chodbičky se někdo dobejval dovnitř, odemkl jsem, stála tam šušťáková, vešla do kupé, sjela pohledem pitomě se usmívajícího Honzího a vyprskla: „Ježíši!“ Pak se její zrak zaseknul na bosejch nohách s vrtícími se palci.

Spráskla ruce podruhé a zaječela: „Proboha!“ a snažila se co nejrychleji sundat z úložní plochy svůj batoh.

Moc jí to nešlo.

Honzí potácivě vstal, přistoupil k ní a řekl: „Lído, broučku, já ti s tím pomůžu,“ a vysunul batoh od stropu, podával jí ho, ona se na něj ani nepodívala, batoh mu vytrhla z rukou, zasyčela – prase feťácký a zmizela na chodbě.

Kluk vystřízlivěl.

Začal se hrabat po kupé, v mezích možností chvatně sundal i svůj batoh, posbíral dvě igelitový tašky s potravinama, ještě se k nám obrátil a řekl: „Čau boys. Das ist true story“ a vydal se za přítelkyní, která pak na celej vagón vztekle křičela: „Nech mě, nešahej na mě, nech mě! Ty – feťáku!“

A vlak zastavil, Mathiew se z okýnka rozhlídnul po nádraží, pak si zase dřepnul na sedačku a zeptal se mě, co mám v Paříži v plánu.

Odpověděl jsem, že ještě nevím, asi hrát na ulici, vydělat si pár peněz, ale jinak že jsem o tom nepřemyslel, protože do Paříže mě vlastně zlanal von a na to se Mathiew zamyslel a řekl: „Spát asi taky nemáš kde, co?“ A když jsem zavrtěl hlavou, tak mi nabídl, že mě spojí s jedním známým, kterej hraje na ulici na kytáru, ale jinak se chce stát fotografem a že ten by možná o nějakým fleku na přespání věděl. Ale hlavně, a Faeřan významně zvedl ukazováček, hlavně mě

ten týpek uvede mezi společnost pouličních umělců. Protože to je na cestách nejdůležitější. Znat správný lidi.

A bylo slyšet, jak se vagón rychle vyprazdňuje, chodbičkou se táhla šňůra vystupujících pasažérů, pak se na peróně kolem našeho okýnka mihla silueta nasupený šustákový semetriky následována pokorným bosonohým stínem a do kupé nakouknul průvodčí.

„Pánové,“ řekl zpěvavou francouzštinou. „Tady je konečná, pokud se nechcete podívat do vozovny, doporučoval bych vystoupit.“

A tak jsme si konečně hodili na záda batohy, já opatrně sundal futrál se ságem a vyšli jsme na šestý nástupiště Gare de l'Est.

„Holku nejlíp sbalíš, když nosíš dlouhý vlasy, cestuješ a tvrdíš, že na něčem právě děláš.“

Slova vyřčená u druhého konce stolu se u mne na okamžik zastavila, potetelila se kolem hlavy a zase si to míří kamsi pryč. Ani se nestačím otočit po tom, kdo je vyslovil, a už jsou tu jiná. Útržky hovoru, fragmenty vět. Je to tady, zase v tom jedu.

Cítím se skvěle.

Alkohol, trip, celý večer, všechno mi stoupá do hlavy. Do prvního zážehu chybí pár minut. To už dobře znám. Jak se lidem začnou zpomalovat pohyby, jak se rty spolusedících rozmělní do pomalu se otevírajících otvorů, jsem na cestě vzhůru.

Slyším sám sebe, jak se směju.

Strojově, plechovým zvukem. Jako natažená mašinka. Je to vůbec ještě smích? napadá mě.

Zkouším se zaposlouchat, moje vědomí se jakoby odděluje mimo tělo na zcela jinou frekvenci. Smích, nebo pouhé skřeky?

Pořád to nedokážu rozpoznat a na krátký okamžik mi tato sebereflexe přijde závažná. Zatímco tělo s sebou škube v návalech řehotu, druhým já se zkoumám. Nevím. Je to vlastně jedno. A vůbec – musím mít nějakého soudce smíchu, skřeků, nebo co to vlastně je? He? Druhé já se pokorně vrací zpět do obalu. Rozhlížím se kolem sebe a vidím, že se smějí všichni.

Taky se tak vnitřně zkoumají jako já před okamžikem?

Neznám odpověď.

Smějou se, až slzí. Takže v tom jedeme všichni, nejen já sám. Nikdo si ničeho nevšiml, rozšířené oční panenky jsou poznávacím znamením veselého bratrstva.

Ačkoli i zde u stolu máme výjimky. Třeba ta malá černovlasá holka na kraji. Ta, která se celou dobu dívá pouze do skleničky před sebou. Ta si nic nevzala. Teď zvedá oči a nějak se tak nekonečně pomalu dívá z jednoho na druhého. Dokázala by ona rozsoudit otázku? Smích, nebo skřeky?

A ovšem, ještě Dirk Zätke, malý saxofonista z Bochumi, ten je taky out. Zamklý, plaše se usmívající, uzavřený do sebe. Ten si nebere nikdy nic. Všiml si on něčeho? Možná ano. Ale jestliže malá černovláska svou abstinencí provokuje a nic o ní nevím, Dirku Zätkemu, o němž vím, že ještě nikdy neměl holku, protože se stydí za svou nedostatečnou tělesnou velikost, tomu nevyčítám nic.

Jsme tady vlastně téměř komplet, prověřená partička muzikantů a kabaretiérů z náměstí před Rafinerií. Tak, jak nás sem bez ladu a skladu spláchl dnešní podvečerní liják. Drago – Černohorec s mohutnou ochlupacenou hrudí, kterou odráží při žonglování barevné míčky, dobrý chlapík. Je tady i bledý Mihai a jeho bezprsá partnerka – jinak dvojice pouličních artistů. Říkají si Duo Primo a pocházejí snad z centrálního Rumunska. Vedle nich sedí rozcuchaný Michal, momentálně můj příležitostný podnájemník a spoluhráč, také odněkud z Východu. Hraje na altku, téměř vždycky mě dokáže přepít a přeje si zestárnout do podoby spokojeného starce v baru.

V koutě se tísňí Dánka Hester s nádherně blond vlasy a opálenou tváří. Smůla, že je tady i se svým klukem Joshuou, portrétistou. Kdyby neměla doprovod, asi by bylo dost těch, kteří by o ni dnes večer stáli. A zřejmě ne bez šancí. Někdo mi kdysi říkal, že Hester tyhle věci moc neřeší a celkem snadno se dá umluvit. Jejím krédem je prý tvrzení, že se žije jen jednou a škoda každé nevyužité příležitosti.

Ale dnes si musím já i ostatní případní zájemci nechat zajít chuť.

Joshua je ramenáč a navíc vlastně docela sympáťák. Nepatří přímo k naší společnosti, ale od té doby, co začal s Hester chodit, se mezi

barech, během dne vysedává u Notre-Damu. Na naše náměstí se dívá jako na druhořadou lokalitu. Tvrdí, že prý génus loci jeho starého chrámu zaručuje, že tam turisté pouští peníze ochotněji než před technokratickou stavbou Centre Pompidou.

Vedle Dirka sedí pouliční herec Marcik. Jeho specialitou jsou venkovní představení na chůdách a poznávacím znamením chuchvalce chlupů trčící z uší. Když je opilý, každému vykládá, že právě v těchto chlupech má ukrytou svou uměleckou duši. Kdyby si je vytrhal, obrátil by proti sobě Múzu.

Mezi ním a tou cizí černovlasou holkou rozhazuje rukama ve vášnivém hovoru jakýsi Australan s kadeřavými vlasy sepjatými do culíku. Představil se jako Gavin. Vypadá vcelku komunikativně a koneckonců papírky, které se nám právě rozplývají pod jazykem, jsou jeho zápisným. Nezištný dodavatel dobré nálady. Ona zamlklá černovláska, držící trpělivě poloprázdnou skleničku vína, přišla právě s ním. Jsou zde přes Draga. Kdo ví, kde k nim vlastně přišel?

Ale to nikoho nevzrušuje. Takovýchto náhodných známých se při každém sezení pár objeví. Někdo je přivede, oni popijí a zase zmizí. Často ani nezaregistrujeme jejich jména a nazítří se zase objeví někdo nový.

Ostatně ani jádro společnosti není bůhví jak stabilní. Ačkoli je všechny znám, na den, kdy bych viděl těch deset, patnáct nejvýraznějších tváří pohromadě, si asi nevzpomenu. A taky je docela možné, že takový den ani nebyl. Pořád někdo přichází, odjíždí, bez rozloučení se propadá kamsi do dálek, aby se zas po několika měsících objevil. Kompletní nejsme nikdy. A nikdo se po nikom neshání, nikdo nikoho nepostrádá. I když je některý ze společenství pryč půl roku, prostě se jednoho dne znovu vyloupne před sirénami, pozdraví nejbližší stojící, jako by je viděl naposledy včera, rozbalí svůj nástroj a je to. Jsme prostě basketři, streetperformeri, pouliční umělci, jak je libo. Nestálost je průvodním jevem naší komunity.

Dá se snad jen říct, že nejpříhodnější šanci najít nás víceméně pohromadě je brzké jaro a pak začátek podzimu. To býval Paříž plná

turistů, obchody jdou dobře a je za co pít. V létě se vydělává hůř. To si řada lidí radši vezme SpeedoSpray a rozjede se na všechny strany. Do přímořských letovisek, k turisticky atraktivním památkám. Tam jsou peníze. A v zimě? Po většině se slehne zem. Kdo má štěstí, urve místo v nějakém kabaretu nebo v baru. Hodně známých taky studuje, píše, skládá. V zimě bývá mrtvo. Vím to, na ulici hraju už třetí sezonu. A kdo nemá v zimě do čeho píchnout, kalí a těší se na jaro.

Dneska ale bude velký večer. Původně nás mělo jít jenom pár – čtyři, pět, ti, kteří jsme se domluvili odpoledne na place. Ale po osmé hodině se zatáhlo a z nebe se pustil déšť. Nakonec se téměř všichni, kteří v tu dobu u Rafinerie hráli, shlukli u sirén na její severní straně a hustý déšť nás pak hnál ulicemi a náměstíčky až k bulváru Henriho IV. do azylu Tiché Seiny. Do království koženého pingla Houby za vysokým barem, mladičké servírky Antonie a aristokratického odtažitého majitele Sikorského, sedícího, jako vždy, v rohovém stolku vedle hajzlíků. Je to jeho flek, odkud má nejlepší přehled o dění v lokále i kapele hrající na malém pódiu. Tady, kde většinou naše tahy končí, ten dnešní začíná. Už je mi dobře, vystřelená mysl se dostala na orbit, rozbouřená krev se vrací do svých koryt. Nastává čas mezidechu. Ten největší hukot teprve přijde, za pět minut, za deset, to je fuk, čas stejně nemá v tomhle stavu svou obvyklou dimenzi. Houpe se jak vagóněk řítící se po drncavých kolejnicích horské dráhy, sviští, pak zase téměř nejede a opět uhání. Pořád dokola.

„Holku nejlíp sbalíš, když nosíš dlouhý vlasy, cestuješ a tvrdíš, že na něčem právě děláš.“ Slova se v hlavě vrací jako bumerang. Tak Australan to řekl. Už ho poznávám. No, není to vlastně neuvěřitelné, jak v takovém lomozu dokážu vytáhnout ze změti zvuků větu řečenou na druhé straně stolu? Celou, nepřiliš silným hlasem pronesenou větu, která se mi ihned vypaluje v operační paměti mozku stejně jasně a ostře, jakoby zazněla v mé těsné blízkosti?

Vyhledávám Gavina v davu. Vodnatýma očima mluví k Marcikovi, chodec na chůdách ho ale moc nevnímá, je úplně na hadry. Australanovi jen mátožně přikyvuje, ale jinak je mimo.

Zato já vím, že mám k oné větě co říct! V hlavě mám naprosto čisto a prostě chci něco říct!

Otevírám ústa, abych odpověděl.

Chci k tomuto tématu něco dodat, zkrotit vyřčenou větu do smyčky úvah, rozpitvat ji do prvočinitelů. Ale nejde to.

Otevřená ústa se kroutí do šklebu, přes veškerou snahu se z nich místo slov opět dere smích. Zkousím to ještě jednou a ještě. Pak se vzdávám. Jenom se směju a cítím, jak mi zatím v temných zákruzích mozku kosmičtí opraváři svařují neurony, myšlenky běhají v tunelech nervových vláken neuvěřitelně zběsilým tempem. Pořád se mi chce říct spousta zásadních věcí, vždyť ten Australan řekl přeci něco docela zajímavého, ale nejde to.

Vyřáším jen duté zvuky.

Ale pak se stává něco neuvěřitelného. Ačkoli sám sobě nerozumím, okolo sedící odpovídají. Jejich odpovědi ke mně doléhají jako hukot rozbouřeného moře tříštícího se o skály. Jsou ostré jako zledovatělý sníh a jemné po pavoučím dechu. Ale než jim dokážu porozumět, už zase lítám někde úplně jinde. Čas se třese v průzračném aspiku. Pokousím se do té narostlé hmoty píchnout – chvěje se, vlní, ale jinak drží pevně a neprůstřelně. Je to úžasné. Ocítám se v časové bublině, chráněn před okolím, sám ve svém prostorném silovém poli, na něž útočí zakalené šípy slov, vět a dějů, ale kterým jen málokterá střela pronikne.

Vstávám.

Jdu k pódiu, kde před okamžikem dohrála kapela nějakých najatých kluků. Vidím je tady poprvé, letos se u Sikorského vystřídal už hodně muzikantů. Ptám se kytaristy, jestli mi půjčí nástroj.

Plavovlasý, od pohledu slušný kluk si mě pronikavě a nedůvěřivě prohlíží. Pak svolí. Shýbá hlavu, přetahuje přes ni ručně protkávaný pás a já na jeden zátah vystřihávám úvodní pasáž z Ringaroomy.

čert ví, proč jsem si vzpomněl zrovna na tohle. Sem tam mi nějaká strážlivá žárovička vyletí z mozku, krouží u stropu a říká, je to dobré nebo pozor, tady to ulítlo, teď byla faleš a já končím, vracím nástroj, ten kluk se pořád dívá neslaně nemastně.

Jdu zpátky se ke stolu.

Nikdo si mojí hudební vložky nevšiml.

A bodejť by si všiml! Vypadá to tady jako u bláznů. Většina lidí si povídá sama se sebou, pak se zdvihne vlna záchvatu smíchu, obchází osazenstvem jak přílivová vlna a zase mizí, je blábolivý klid, trip jede na plné obrátky. Vmačkávám se mezi Hester a Joshuu, mám sice úplně jiný starosti než sex, ale z povinnosti sahám Dánce pod stolem na nohu, vůbec nereaguje, je jí to úplně jedno, tak se zase stahuju a jsem spokojený, že se mohu věnovat jenom sobě.

Povídám si s pomačkaným bílým ubrouskem. Panečku, má mi co říct! Člověk by řekl – kousek papíru – ale ve skutečnosti mám tu čest s hmotou! Naprosto nový svět.

A když po chvíli zvedám oči od desky stolu, vidím Draga, jak roztahuje ještě vlhký pršiplášť, mění se v obrovitého netopýra, ale to již přichází vyhazovač Biss, nekompromisně nás žádá, abychom to dneska zabalili a my že jo, protože sami cítíme, že dneska to ještě bude mít grády, ale chce to jiný podnik. Tichá Seina je naše nejvěrnější základna a bordel se doma nedělá. K tahu je třeba vyrazit na neutrální půdu.

Celí vysmátí se sbíráme, máváme Sikorskému na rozloučenou, ten se tváří strnule, ale nemrzutě, Marcik láká Antonii, ať jde s námi. Jen se směje, dává mu polibek na tvář a říká, že příště určitě.

S tlamami rozšklebenými od ucha k uchu vylézáme z podzemní nory jak hrobařící z kypré půdy.

Venku pořád leje, někdo velí, že zamíříme do klubu Saremo, koutkem oka registruji, že se s námi loučí Australan, říká – takže zejtra je odjezd v půl sedmý večer, no jo, vždyť jsme se dole bavili, že je čas vyrazit někam na jih, do Španělska, k moři, nebo do hor, to jsem zvědav, kolik se nás sejde, a Australan bere do podpaží tu tichou drobnou černovlásku a mizí s ní v provazcích vody, zatímco

my ostatní se hlučně vydáváme do centra města. Ještě se zastavuju u jedněch starých obrovitých vrat.

Omšelý žlutý lak je protkán sítí prasklin a odchlípujících jazyků nátěru. Luštím to poselství.

Vedle mě se objevuje Drago, pak i Dirk Zätke.

Rentgenujeme ta vrata, která se prohýbají, vlní se a svíjí, obdivujeme krůpěje deště zachycené na puklinách barvy a já si říkám, že tohle je ta fotografie, kterou toužím udělat, tohle je ten obraz, pro nějž stojí za to vypalovat stíny do stovek políček fotografického materiálu! Vyfotit něco, jako tato vrata! Zvěčnit obyčejnou, všem přístupnou věc, ale v živoucí formě. Zítra se vrátím s foťákem, dávám si předsevzetí. Ale téměř ve stejný moment si uvědomuji, že je to stejně zbytečné – okamžik už bude pryč. Zapamatovat si aspoň tuhle chvíli, aby se odrazila do snímků, které mě ještě čekají!

A na druhý den nejdu k rozpraskaným vratům, ale místo toho sedám do metra, nechávám se dovést trasou B2 na Raspall a pak jdu pěšky pozdním odpolednem k nádraží Gare Montparnasse, které se podobá skleněnému chrámu. Stoupám na jezdicí schody a vjíždím do útrob nádražní haly. Nad hlavou se mi roznožují obrovité kovové nohy konstrukce, svírající mezi sebou velké skleněné tabule. Připadám si, jako bych se pohyboval pod tělem prehistorického nehybného pavouka.

Schody mě vynáší až do haly, kde se v množství lidí pocít nepatrného návštěvníka kupodivu vytrácí. Snad je to prosklenou východní stěnou, díky níž je možné spatřit nedaleký kostel i celé náměstí, ale dýchá se mi jaksi volněji.

Při pohledu ven na Avenue du Amine a širokou plochu náměstí mě napadá, že by možná nebylo od věci sem – někdy v budoucnu – přijít hrát. Škoda jen, že je to od našich prověřených štací u Centre Pompidou příliš daleko. Ale – uvidíme.

Jestli bude někdy nálada experimentovat, můžu se sem vydat na jedno nebo dvě odpoledne!

Čekám, jestli dorazí Michal, který včera tenhle výlet na jih s Australanem domluvil. Když jsem odcházel z bytu, ještě se nevrátil. Naposledy jsem ho registroval U Mrňavýho Araba, odkud jsem odešel před rozedněním okolo čtvrté.

Ale Gavin už tady je.

Před chvílí se mihl kolem mě, mávl rukou směrem k nástupišti a řekl, že jde zabrat kupé. Vypadal dobře. Dlouhé vlnité vlasy měl volně rozpuštěné, vlály mu v průvanu nádražní haly jak lán žita v letním podvečeru a když se prodíral skrz davy venkovanů, vyvolával svou přítomností myšlenky na biblického proroka. Na sobě měl ošoupané krátké kalhoty, skrz napolovic rozhalenou košili mu prosvítala hrud'. Byla to ta samá košile, jakou měl na sobě U Tiché Seiny. Kostkovaná, s vybledlým červenohnědým vzorem a s rukávy srolovanými nad lokty. Jediným zavazadlem, které si nesl, byl malý rozedraný batůžek. Měl jej přehozený jenom přes rameno, takže svým objemem batůžek zakrýval necelou polovinu zad. Téměř to působilo dojmem, že v něm, kromě srolovaného časopisu vyčuhujícího ven, nic nemá.

Konečně se objevuje Michal. Nevypadá ani moc uhnaneš. Rozhlíží se po hale a když mě zaregistruje, pomalým krokem se ke mně šourá. V ruce nese kufřík se saxofonem. To je dobré a znamená to, že se ještě stačil zastavit v bytě. Kdybych jel jenom já s kytarou, dalo by se taky vydělat, ale se dvěma nástroji je to mnohem lepší. Ani ne tak na peníze – lidi kupodivu někde dávají vícečlenným hráčským basketům i méně. Dva nástroje jsou dobré spíš pro pohodu. Kdo nehrál na ulici, nepochopí. Když to jde, nástroje jsou sladěny, není zima a lidi se usmívají, je to nádhera. Orgasmus, úlet, extáze. Peníze jsou důležitý, ale když je správný den, přicházejí jaksi samy. A ve dvou by mělo být těch správných dnů dvounásobně víc, no není to pravda?

Do odjezdu chybí ještě dobrých patnáct minut, na sedmé nástupiště, kde stojí expres do Madridu, to je z haly nedaleko. Jdeme proti proudu příjíždějících cestujících, Michal mi vykládá o zážitcích od Mrňavýho Araba

K ránu se tam prý strhla mela.

Drago sehnal nějakou vstřícnou holku a když už to vypadalo, že bude ruka v rukávě, přišel její kluk s přáteli a byli hustý. Obsluha je sice zklidnila, ale oni si počkali venku. Jako první se jim dostal pod ruce nic netušící Marcik, který to odnesl pěknou nakládačkou. Když se pak herec připotácel zpátky do podniku, ostatní hned vyběhli ven, aby se za něj pomstili, ale ti týpci už byly v prachu. Hledali je pak bezvysledně ještě do rozednění a neúspěch se rozhodli zapít u Draga na bytě, kde se zasekli do poledne.

„Takže se už nemůžu dočkat, až sedneme do vlaku a budu se moct prospat,“ uzavírá Michal a zastavuje před rychlíkem do Madridu, kam jsme mezitím došli. Chytá za kliku dveří posledního vagonu a začíná se šplhat po schůdkách nahoru.

„Počkej,“ zarážím ho. „Tohle se musí zdokumentovat! Začátek cesty!“

Setrásám ze zad batoh, vyndávám fotoaparát. Nedávno koupený výkonný Nikon. „Dej si jednu nohu na schůdek a podívej se na mě. Tak, tak to je správný! První fotografie naší mise.“

Mezinárodní expres je světem sám pro sebe. Na chodbičkách postávají divné figury potemnělých Marokánců, kolem nich se prolétají babky, studenti a nemajetní obchodní cestující jedoucí za štěstím. V jednotlivých kupé rezonuje hlasitý hovor, někde je puštěna muzika, jinde syčí hrdla otevíraných lahví a plechovek s pivem nebo i pusté ticho.

Ale zatímco na lokálních tratích panuje mezi lidmi bezstarostnost a všednost daná každodenním setkáváním těch samých tváří, ovzduším útrob rychlíků mířících až kamsi daleko za obzor prorůstá pavučina nervozity, přehnaných reakcí a zároveň i jisté odevzdanosti. A teprve postupující cestou se pocity zklidňují a usazují. Pak přichází zvláštní, téměř až ospalé hodiny bezčasí, kdy člověk přestává vnímat ubíhající okolí a jen se nechává unášet expresem dál a dál. Nitro dálkového vlaku si vytvoří svůj vlastní čas. Právě takovým

vlakem teď procházíme. Hledáme Gavina a vyhýbáme se budoucím spolucestujícím postávajícím na úzkých chodbičkách.

Postupujeme tubusem vlaku, Australana nacházíme přibližně v polovině soupravy. Zabral si pro sebe celé kupé. Sedí vedle otevřeného okna, v klíně drží obrázkový časopis a čte si. Nohy má pohodlně opřeny o protější sedadlo, zuté sandály leží rozkopnuté na podlaze jak dvě bramborové hlízy. Své dlouhé vlnité vlasy už nemá volně rozpuštěné jako v nádražní hale, ale sepjal si je sponkami, aby mohl bez potíží sledovat text na stránkách magazínu. Nekouří, avšak na stolečku pod oknem má připravený balíček cigaret a zapalovač.

„Servus, Gavine,“ otvírám dveře do kupé. „Už jsme mysleli, že se zájezd nekoná!“ Michal se mi nahýbá přes rameno: „Zdravíčko, klokane!“

Týpek zvedá oči od stránek časopisu a potěšeně se zubí. „Ale jasně že se koná! Nebyl jsem večer tak zhulenej, abych si to nepamatoval.“

Odkládá časopis, nohy sundává z protilehlého sedadla, zasunuje je do sandálů a vítá nás. „A to jste jenom dva?“

Přikyvuji a zároveň uvolňuji cestu do kupé i Michalovi. „Potkali jsme se v hale, ale nikoho jinýho jsme neviděli. To jsou následky těch neplánovaných akcí – nejdřív jsou všichni nadšení a pak vycouvají. Takže, jestli nevíš o někom dalším, jedeme ve třech.“ Poslední slova trochu hekám, jak se snažím narvat batoh a pouzdro s kytarou do úložního prostoru. Už se obávám, že se mi to nepovede, ale nakonec se vedle kytarového místa najde prostor i na Michalův saxofon. Michala něco napadá.

„A kde máš svou černovlásku ze včerejška?“ obrací se na Australana. „Ta nejede? Včera to vypadalo, že máš na ni jistě kladnej vliv!“ usmívá se znalecky a usazuje se naproti mně.

Gavin přikyvuje. „Jo, jo, vliv na ni mám, jo.“ Na chvíli se odmlčí. Pak dodává: „Skákalo se s ní pěkně, to zase ano. Ale věc měla háček.“ „A to?“

Australan se tváří otráveně. „Vona byla z vesnice. Z Německa nebo vodněkud z Belgie, čert ví odkud. A Evropanka z vesnice, to je fakt děsný. Už no prvním čísle mi říkala, že jsem jedinej správněj kluk

kterýho potkala, a hned po druhým se domlouvala, kdy mě půjde představit rodičům. No uznejte, tu jsem s sebou vzít nemoh – he?“

„A tak jsi vzal roha a seš ve vlaku!“ Michal se rozkošnický řehťá.

„...a tak jsem tady ve vlaku – ha ha!“ zubí se i Gavin upřímně.

Michal se ale tématu nechce úplně vzdát. „Ale škoda jí, byla docela ucházející. Kdes k ní vlastně přišel?“

„Proč? Máš zájem mě nahradit?“

„Jasně. Třeba by mě nechtěla hned představovat rodičům, ale místo toho bych jí měl vo to dýl pro sebe.“

„O představování rodičům strach mít nemusíš. Pochybuju, že v posteli prokážeš takovou kvalitu jako já!“

Zase se řehťáme a Gavin rozpustile plácá Michala po stehnech srolovaným časopisem. Just joke! směje se. Pak se vrací k otázce.

„K tomu seznámení... Předevčírem jsem ji klovnul na Montmarteru. Dělá průvodkyni cizincům nebo co já vím. Prostě se mi líbila, slovo dalo slovo, večer jsme šli někam do baru, já tam potkal pár dobřejch lidí a zlíl jsem se až nadoraz. Pak jsem ji odvedl domů a protože jsem se skoro neudržel na nohou, tak jsem ani nedělal sexuální návrhy a ona si to vyložila mou galantností. He he. Takže včera, když mě pozval ten žonglér... ten, jak se jmenoval?..“

„... myslíš Draga?“

„Jo, Draga. Ten mi řekl, ať jdu večer pařit s váma. Vzal jsem si ji s sebou, už jsem se tak nevodrovnal a nebylo co řešit. Ale asi máš pravdu. Škoda jí. Takový hezký jméno měla – Charlotte. No, není to hezký jméno?“

Začíná mi být nevolno. Vzduch v kupé se téměř nehýbe, a ačkoli by se již pomalu mělo smrákat, ve vlaku jakoby se zachytilo žhavé odpolední nekonečno, kdy se minuty vlečou unavujícím tempem a děje se rozbředají do beztvaré hmoty.

Vstávám, přistupuji k otevřenému oknu.

Chci se podívat ven, ale především potřebuji trochu proudícího vzduchu. Najednou si uvědomuji, že ještě pořád nevíme, kam pojedeme.

Obracím se na Michala. „Jestli si dobře pamatuju, tak jsme včera říkali něco o moři.“ Saxofonista předává jako ozvěna větu Australanovi: „Kam to teda bude?“ ptá se ho.

Gavin se protahuje: „Nó, já mám lupen až do Madridu. Sice to není zrovna u moře, ale cestou můžu s vámi kdekoli vystoupit. Vy ještě nemáte lístky?“ diví se.

Michal ukazuje nahoru na batohy. „Nějaký jízdenky tam máme, ale musíme si je ještě upravit podle místa, kam vlastně chceme jet.“

Australanova tvář se rozjasňuje. „Aha! Jestli dobře chápu, bude v tom nějaká levárna. Vy falšujete jízdenky, co?“ pochechtává se a sahá pro krabičku na stolku. „Na, vemte si jointíka. Mám tři poslední. Už jsem o tom něco slyšel. Cha, cha! Ta Evropa, to je vážně ujetej kontinent, to by se jeden posral. Musíte mě to pak naučit! Takový věcičky Gavina zajímaj ...“

„Jasně klokane, dočkáš se,“ kýve na něj spiklenecky saxofonista a současně odmítavým posunkem hlavy odmítá nabízené kuřivo. „Až za chvíli, dík. Času moc nezbejvá. Kam tedy?“

Od okénka se natahuju ke kapse u batohu a vyndávám mapu. Je to malá kapesní verze, jsou na ní ale zakresleny všechny evropské hlavní železniční tahy. Proplétají se tělem světadílu jako červené vlasečnice. Podávám mapu Michalovi, ten jede prstem po trase našeho expresu. Sedám si vedle něj a dívám se přes rameno.

„Vlak končí v Madridu. Cestou staví v Bordeaux, před hranicema asi v Hendaye a na španělský straně v San Sebastian, možná i v Bilboa. Líbí se ti z toho něco?“

Odpovídám, že je mi to celkem fuk a jedním okem sleduji hodinky. Je už opravdu na čase. Téměř zapomínám na to, jak je mi špatně. „Za pět minut to jede,“ upozorňuji. Tak sakra, co vybereme?

Gavin v klidu pokuřuje na sedadle u okýnka, pozoruje ruch na nádraží, pak sleduje se zájmem zase nás.

„Mně se líbí to San Sebastian,“ rozhoduje se Michal. „Jeden kluk mi říkal, že je tam prej fajn – palmy, bílý baráky a opálený holky.“

Křím rameny. Proč by ne? San Sebastian zní pěkně. Přiměřeně snobsky, dostatečně exoticky a přitom pohodově. Ale Bilbao taky nemusí být od věci. Říkám to Michalovi.

„Bilbao? Pěkně debilní jméno. I když platí takový pravidlo – čím pitomější název, tím je to lepší flek,“ uvažuje nahlas saxofonista. „Bilbao... Je tam ale moře? Já bych radši zůstal u původního návrhu. Už jsem se na to moře nějak začal těšit.“

Beru si od něj mapu: „Asi jo. Mapa má sice malé měřítko, ale vypadá to, že Bilbao leží na pobřeží.“ Přibližuji si povrch mapy k obličej. Nebo ne? V tomhle rozlišení to absolutně nepoznám.

„Tak najdi něco jinýho. A nezapomeň, že tam musí být turisti, abysme taky něco vydělali. San Sebastian zněl líp. Můžeme chodit po bulvárech a odpoledne jít baskovat na promenádu k pobřeží, tam bude určitě živo. Moc peněz nemáme, aspoň na nocleh si stejně musíme vydělat.“

„V San Sebastianu jsem před rokem dostal pěkně do těla,“ ozývá se najednou z kouta Australan. „Spal jsem na takovém opuštěném parkovištiátku na skále za městem. Teplá noc, pod útesy šumělo moře, prostě paráda. A najednou si to po půlnoci přisviští auto, zastaví tři kroky ode mě a tam chlapík s nějakou děvkou. Otevřeli dveře vod fára a už do toho šlapali hlava nehlava. Byl jsem úplně hotovej a než jsem se rozkoukal, tak skončili, maník vylez ven a rovnou na mě šlápnul. Strašně se mě lekl a pak si asi myslel, že jsem nějaký úchylák a seřezal mě v tom spacáku do kuličky. Takže na San Sebastian vzpomínám skutečně jen nerad!“ mračí se Gavin a drbe se na poklopce.

Michala pobavil. „Třeba chtěl, abys jim k tomu zpíval. To víš, každý má jinej vkus!“ směje se blondákovi.

„Kdepak. A i kdyby, kvůli odlišnému vkusu se přece nezabíjí?! A ten chlap přitom nevypadal, že by byl proti, kdyby ze mě vymlátil duši, to opravdu ne. A proč nejedete se mnou až do Madridu?“ vrací se klokan k původní debatě o trase. „Pojedte! San Sebastian je dobřej, ale je to jen našminkovaná turistická pračka na peníze. Madrid, ten je lepší“

Odkládám mapu a dívám se na spolubydlícího. „Ale my z principu proti pračkám nic nemáme, no nemám pravdu, Michale?“

Michalovi nemizí úsměv: „Jasně. Svůj názor jsem řek – kde jsou turisté, jsou peníze. Kde je hodně turistů, je i hodně peněz. A těch není nikdy dost.“

Ale Australan se nevzdává. Típe zbytek cigarety, špačka ohazuje z okna na peron a začíná agitovat. „No jasně, rozumím. Chtěli jste ale poradit, ne? Tak vám dávám tip na Madrid. Moře tam sice není, ale jinak absolutně všechno. Za Madrid dám ruku do vohně, tam se člověk nenudí. Zůstanete tejdén, dva, podle nálady. Peněz vyděláte dost. A mimochodem. Jedu tam za jednou prima buchtou. Bude mít určitě dvě kámošky i pro vás, takže i o ženský je postaráno,“ Australan teatrálně přivírá na okamžik oči a pokračuje až po vteřině ticha: „...a jestli vám jde fakt i vo ty palmy,“ zase nechává krátkou dramatickou pauzu – „těch tam taky pár roste. A baráky jsou bělejší než kalhotky zdravotních sestřiček.“

Díváme se s Michalem na sebe.

Jsou na nás vidět stopy po dlouhé noci. Michal má zmuchlaný obličej, žluté oči a rozčuchané vlasy, já cítím v krku žaludeční šťávy a víčka mi už zase padají únavou. Kdesi vzadu mi do mozku buší poslední legie LSD permoníků, která ještě nevzdala boj a snaží se udržet povadající tělo ve stavu bdělosti. Jenom Gavin vypadá svěže a v dobré kondici.

Parták mlčí, a tak mávám rezignovaně rukou: „Mně je to vlastně jedno. Klidně ten Madrid, když to musí být.“ Vstávám ze sedačky a podávám Michalovi svůj batoh. „Jdu do jídelňáku na nějakou studenou minerálku, nebo tady vytuhnu, ještě než se rozjedeme. SpeedoSpray je v kapse vedle jízdenek. Nechávám to na tobě. Jenom dej pozor na foťák, až mi tam budeš hrabat. Ať ti nevypadne.“

Ampliony na nástupišti tlumeně hučí, po perónu pobíhají děti a já vycházím na chodbičku. Tlačím se mezi lidmi a v ústech mám sucho jak na poušti.

San Sebastian nebo Madrid, to je jedno. Hlavně, ať Michal stačí na hajzlíku vyrobit lístky dřív, než se rozjedeme. A já ať se už konečně napiju!

Zrušit mejdany, chlast, tripy! Jsem magor, magor, magor!

Z jídelního vozu se vracím, až když je Paříž již daleko za námi. Vlak jede stříbrnou nocí, venku občas problesknou světla osamělých vesnic, jinak je krajina ponořená do mléčné tmy a měsíc nad horizontem visí jak gigantický reflektor. „Na – průvodčí tady už byl, tak si ho vem k sobě,“ sahá Michal do kapsy a podává mi lístek.

Naráz vnímám její příjemně jemnou vůni.

Jízdenka má drsný, trochu chladný povrch, ale ta vůně hladí na srdci. Otevírám sešitek a přikládám si ho k obličeji. Zhluboka se nadechuji velvetového aróma, jež vytváří nad jízdenkou téměř viditelný opar. SpeedoSpray.

Sedám si sedadla, rozevírám svazeček několika sešitých tiskopisných blanketů a projíždím jejich obsah rychlým pohledem. Jsem zvědavý, jestli Michal nakonec do okénka pro cílovou stanici vypsal Madrid, nebo San Sebastian. Zároveň si uvědomuji, že mě už nebolí hlava, minerálka začala pracovat.

Na lístku je napsáno Algeciras.

Algeciras. To jméno slyším poprvé. „Co to je za díru – Algeciras?“ obracím se na saxofonistu. „Měli jsme jet přeci do Madridu, ne?“ hlavou ukazují na klimbajícího Gavina.

Michal se tváří bohorovně a spokojeně. „Ale jasně že tam pojedeme. Jenom jsem napsal do kolonky konečná stanice Algeciras. Je to město na Gibraltar, vyčetl jsem to v mapce. Madridem budeme stejně projíždět tak nebo tak, můžeme tam zastavit a nabrat sílu před další cestou...“ povytahuje obočí. „No řekni – byl jsi někdy na Gibraltar? Nebyl! Tak když se nám to nebude v Madridu líbit, nemusíme vyrábět novej lístek. Pojedeme na tu samou jízdenku dál k jihu – to není špatný, co?“

Dívám se na vyplněný tiskopis znovu. Na Gibraltar jsem

a moře omílá poslední nádraží na kontinentu, přemítám v duchu. Konečně – proč tam nejet?! Myšlenka na Gibraltar se mi začíná líbit.

„Jo, bude to dobrý,“ souhlasím a v myšlenkách sám sebe přesvědčuji Michalovými argumenty. Přeci nemůžeme vědět, jestli se nám ten Madrid bude líbit nebo ne. Sjedeme až dolů. Udělám tam pár fotek o nejjíživějších Evropanech. Takovou menší reportáž. Vlastně – Gibraltar není zas tak blbej nápad, sakra.

Schovávám jízdenku do batohu. Pak se choulím k oknu. Záclonkou si zastíňuji dotírající měsíční svit a za okamžik se propadám do příjemného polospánku.

„Dobrý den – celní a pasová kontrola – vaše doklady, pane...“

Zatímco podávám španělskému celníkovi papíry, napadá mě, jaká to musí být otrava, sloužit na takovém překladišti lidí, jakým je železniční celní přechod v Hendaye. Tady končí všechny vlaky, kdo jede do sousední země, musí po svých ujít několik desítek metrů skrz pasovou kontrolu a pak se snažit rychle zabrat co nejvýhodnější místo v přistavené vlakové soupravě na druhé straně hranice. U nočního rychlíku je tato ceremonie zvlášť nepříjemná. Kdo ví, jestli budeme mít kupé zase jenom pro sebe jako ve vlaku z Paříže? dumám rozmrzele. Ale co se s tím dá dělat? Pořád máme aspoň jistotu, že za pár hodin budeme o tisíc kilometrů jižněji a ten celník, který si tak vytrvale prohlíží mé dokumenty, bude třeba pořád dřepět na té samé židli jako teď a konec směny bude mít v nedohlednu.

Co ten chlápek vlastně ze života má? Každý vlak, který do Hendaye přijede, naservíruje několik stovek pasažérů, siluety se míhají kolem jeho budky, během několika okamžiků úplně ztratí tvar a z lidí se stávají jen ruce podávající dokumenty. Jeden papír, další, další a ještě další. A když ty ruce dojdou, už se na obzoru objevuje další vlak s novými pasažéry. Může tahle práce vůbec bavit?

Pokouším se podívat celníkovi do tváře. Má ji ozářenou modrým svitem obrazovky počítače – unifikovanou a profesionálně zastřenou. Tvář zrcadlí odraz úředníkovy duše – onen správný mix permanentní nasranosti a vědomí důležitosti vlastní osoby.

Vlastně, proč ho lituji? Kdyby tuhle práci dělat nechtěl, už dávno si najde něco jiného.

Ale tenhle vypadá, že je pro práci celníka přímo zrozený. Upravený čtyřicátník s napomádovanými vlasy sčesanými dozadu. Je na nich patrná výrazná stopa po hřebenu, jenž urovnal prameny vlasů do jednolitých brázd. Celník nespouští oči z monitoru a ptá se huhlavou francouzštinou: „Kam jedete?“

„Do Madridu a pak na Gibraltar.“

„Máte něco k proclení?“ stále projíždí údaje na počítači.

„Nic.“

Čekám, že mi podá pas zpět, ale celník se místo toho nečekaně vyklání z okýnka ven a ukazuje na můj a Australanův batoh: „To jsou vaše zavazadla?“

„Tenhle batoh patří mně a tenhle“ – poklepávám na Gavinův odřený vak – „...patří kamarádovi, který hned přijde. Ještě si něco zapomněl ve vlaku z Paříže, musel se vrátit.“

Muž opět zalézá do budky. Dívám se přes turniket k nástupišti s přistaveným rychlíkem. Všichni lidi z našeho vlaku už prošli a Michal mává ze španělské soupravy na znamení, že zabral kupé. Skvělé! Gavin přijde za chvíli, ale musí sebou trochu pohnout, do pařížského rychlíku se vracel dost laxe.

„Můžete ty batohy vzít sem?“ celník vychází ze své kukaně a víc než žádost ta věta zní jako příkaz. Ukazuje na velkou lavici vedle celnice: „Vybalte si věci k celní kontrole zde. A co je toto?“ dívá se na futrál od kytary.

Do háje, napadá mě, teď mám akorát tak náladu na nějaké pruzení. „Kytara. Jsem hudebník.“ Ani se nesnažím vypadat moc vstřícně.

„Aha. Otevřít, prosím.“

Otevírám odřené pouzdro, v zářivkami osvětleném prostoru se matně blýská lakovaný povrch nástroje. Celník se jen naklání nad vypolstrovaný kufřík a bručí: „V pořádku. Teď ty batohy. Věci odkládejte na lavici.“

Nejradši bych mu něco řekl, ale pochopitelně vztek držím v sobě. Aspoň si dám na čas, abych ho trochu podráždil. Povoluji přezky batohu, co možná nejpomaleji vyndávám obsah před celníka. Snažím se přes rameno sledovat, kdy se objeví Gavin. Jenže po něm zatím není ani památky. Měl by si pospíšet, jinak se mu vrhnou na bág, napadá mě. Začínám mít na Australana vztek.

Na hodinách poskočila ručička k jedenáctce, do odjezdu madridského rychlíku zbývá deset minut. Nástupiště v prostoru za celnicí se už skoro vyprázdnilo, bezmála všichni pasažéři už sedí v rychlíku na jih. Jestli se Australan urychleně neobjeví, odjede vlak bez nás! No to je situace, kde jenom ten parchant vězí?

V ten okamžik se za budovou hlavní celnice vynořuje pes následovaný třemi chlapi v maskáčových uniformách. Jeden z celníků je šlachovitý a udělaný pořizek, psovod vypadá jak z propagačních letáček Zelených baretů. Partu doplňuje mladíček se snaživým obličejem.

Mohutný vlčák si to hned míří k rozloženým batohům. Psovod mu ani nemusí nic říkat a psisko začíná systematicky očuchávat vyložené věci. Najednou jeden z celníků – je to ten sotva ochmýřený zobák – vystřeluje rukou mezi trička o vytahuje skleničku se solí. „Co je tohle?“ ptá se s hrůzostrašným výrazem ve tváři.

Celá situace mi naráz připadá legrační. „No sůl přece. Sklenička se solí,“ odpovídám a nedá mi, abych si neodpustil poznámku: „... jestli nevidíte...“

Mladíček pochybovačně otevírá uzávěr, naliňuje prst a strká jej dovnitř. Na konci ukazováku se mu nabaluje hrudka bílých zrníček jak plážový písek na bosou nohu. Opatrně ochutnává.

„Jo,“ mračí se. „Je to sůl.“

Úředníček snaživej! Usmívám se. Jestli hledá nějaký drogy, tak to je vedle. Tady mám ty dobroty! Tady! – nejradši bych to tomu cucákovi ukázal. Všude tady – hluboko v mozku, v cévách, po celém těle! I když jsem už na Gavina naštvanej, tohle se mu povedlo – že jsme pokouřili ve vlaku. Teď ať si tyhle kožený masky něco hledají!

Dobrá nálada se mi vrací. Vlak jede za sedm minut, tak zabalíme tu šaškárnu a půjdeme si po svých. Co jiného?

Mladíček ještě prohmatává vyprázdněný batoh v marné snaze něco najít. Pochopitelně bezúspěšně – odkládá ho rozmrzele na stůl. Nic nenašel, a tak se on i jeho kolegové tváří zklamaně.

Začínám spěšně uklízet rozházené věci. „Tak – jestli je to všechno, pánové, já abych šel,“ slyším sám sebe, jak říkám Španělům a zní to celkem zvesela. Za okamžik usednu do kupé v novém vlaku, dám si nohy na protější sedadlo, zatáhneme záclonky na chodbičku a až do Madridu nechci o ničem slyšet a nic vidět!

„Počkat, počkat, ještě to druhé zavazadlo...,“ hlas Zeleného baretu mě zarazil. Na hodinách zbývá do odjezdu šest minut.

„Jak jsem řekl – není moje a v cizím se hrabat nebude...,“ odsekávám. Po Gavinovi ani vidu ani slechu. Perón je totálně opuštěný a prázdný.

„Řekl jsem vybalit !!“ opakuje důrazně celník. Mou předcházející poznámku nechává zcela bez komentáře.

To se mi vůbec nelíbí. Jedu na férovku: „Povídám, že to není moje a kvůli cizímu batohu si nenechám ujet vlak. Klidně vám ho tady nechám, když po něm tak toužíte, ale hrabat se v něm nebude.“

Ale ještě než stačí celníci na mou drzost zareagovat, nabírají události jiný směr.

Z ničeho nic přiskakuje k Australanovu batohu vlčák, boří čumák pod poklopec a pak začíná zuřivě štěkat. Něco uvnitř batohu je!

Do hajzlu! Obracím se vyděšeně ke ztichlému francouzskému vlaku.

Nic!

A najednou mi to spíná! Kostičky souvislostí mi do sebe zapadají jako přesně vysoustružené puzzle. K sakru, já jsem ale kretén! Kretén! Do hajzlu, jakej já to jsem ale kretén! Ten sviňák klokaní! Já blbec, že mi to nesecvaklo dřív! Jestli se do deseti sekund neobjeví, jsem v průseru až po uši!

„Otevřít a vyndat všechno ven!“ mladíček jásá, očka mu tikají blyštivými zrcátky radosti. Bude pochvala – zadržel pašeráka!!

Jsem zahnaný do kouta, zkouším to ještě jednou, naposled: „Není to moje, ten batoh mi nepatří, nevím, co v něm je!“ Kdybych měl čas sám sebe poslechnout, asi bych svůj hlas nepoznával. Je vysoký, pisklavý a zoufalý. „Je to nějakýho Australana, vrátil se před chvílí do vagónu, že tam něco zapomněl, musí tady každou chvíli být!“

Na nádraží začíná být rušno. Za budkami se objevují další tři nebo čtyři celníci. Několik pasažérů z čekajícího rychlíku přistoupilo ke staženým oknům, aby zjistili původ nezvyklého hluku. Zato Michalova hlava zmizela a ztratila se v útrobách vlaku. Ručička visacích hodin poskočila téměř ke dvanáctce.

„Jede mi za chvíli vlak, ten batoh mi nepatří, to je všechno omyl...!“ křičím, ale naprosto bez odezvy.

Pes štěká jak vyhladovělý šakal.

Mladíčkovi samou radostí pulsuje žíla na čele a celník, kterému jsem původně ukazoval svoje doklady, a který vlastně za tohle všechno může, řve: „Tak dost, otevřete batoh, kontrola obsahu!!!“ Tvář mu přitom brunátní a do čela mu padá jeden uvolněný napomádovaný pramen vlasů. Ani si toho nevšímá, jen se mimoděk upravuje rukou.

Vzdávám to.

Beru do ruky Australanův vak, vidím, jak se mi chvějí prsty, ačkoli v nich téměř nic necítím. Tahám za šňůrku ošuntělého pytle. Smradlavé ponožky, kartáček na zuby, časopis, tričko, kraťasy. A balíček s vatou.

Tak, a jsem v tom. Držím balíček, cítím mezi prsty ty vylišované vlnky vaty uvnitř igelitové fólie, snažím se prostřelit zrakem do nitra těch bílých vláken, co v nich je? Jaký osud držím ve svých rukou?

Pes to ví, Gavin to ví. Já zatím ne. Vlastně je to ale úplně jedno, na tahu jsou jiní. Hmatové buňky v konečcích prstů jsou na dosah mého osudu, s kterým toho já už moc nesvedu. Držím v rukou lehký sněhobílý balíček a je mi do breku.

Pokládám vatu na lavici. Pes v ten samý okamžik dostává záchvat

slily do jednoho velkého rudého jezera. „Tady – tady ten balíček, otevřít!“ huba celníka se otevírá do neuvěřitelných rozměrů několik centimetrů od mého obličej. „Otevřít, otevřít!“ přidávají se další tlamy.

Pomalů trhá igelitový kryt pytlíku. Náhle jakoby náraz všechno ztichlo, i ta čuba přestala štkat, jen se jí chvěje čenich a všichni, kožení celníci, pes, zvědavci vyhlížející z oken expresu – všichni se mi dívají pod ruce. Rozbaluji vatu a z ní padá nejprve jeden pytlíček bílého prášku a pak i druhý.

Nádraží exploduje. „A hele – copak to tady je za poklad?“ zobák se už nesnaží skrývat své nadšení. „Že by zase trochu soli na dochucení svačiny?“ vychutnává si mě ironicky. Jeho kolegové se nahrnují k balíčkům a přestávají mi na chvíli věnovat pozornost. Napadá mě, že tohle je určitě poslední možnost k útěku. Je to jen záblesk, myšlenka, žhavá spontánní jiskra pudu sebezáchovy. A mozek mi hned dodává tisíce informací, kudy se prosmyknout mezi celníky, jakým směrem běžet, za co se krýt – budou přeci po mně střílet!, proč by nestříleli, vždyť jsem pašerák drog, to u každého soudu musí vyhrát. Ale šanci k útěku mám. Mizernou, nepatrnou, ale mám.

Houbu mám. Pochopitelně. Vím to a zůstávám stát. Utéct je hovadina. Tohle se musí vysvětlit. Prostě musí. A krom toho, už ke mně přistupuje ten šlachovitý chlápek a pevně mě chytá za paži.

Půlveřina nabídnuté šance je pryč.

Ale stejně – přece nemůžu jen tak stát a čekat!

Prudkým trhnutím ramene se šlahounovi vytrhávám ze sevření. Je tak překvapený, že se mě vůbec nesnaží opět chytit, a tak jen poulí oči. Přestože mě už nedrží, nehýbu se, stojím na místě a začínám křičet: „Pusťte mne! Nic jsem neudělal, batoh můj není a kdybyste mě poslechli už dřív, mohli jste toho Australana chytit. Vždyť vám už utekl!“

Šlahoun se vzpamatovává a konečně mě opět chytá pod ramenem: „Nestarej se a neříkej nám, co máme a nemáme dělat!“ cedí mezi zuby a svírá paži pevněji než předtím.